

Politická filozofie - Adam Swift

27.října 2005 Zbyněk Klíč

Ve letošním roce vyšla v nakladatelství Portál s podtitulem Základní otázky moderní politologie velmi inspirativní kniha profesora politologie a sociologie Adama Swifta z Balliol College v Oxfordu.

Publikace Politická filozofie není pojata jako souhrn dějin politického myšlení, spíše se věnuje základním problémům politiky a politologie současnosti, které mají konsekvence pro reálnou tvorbu politických rozhodnutí.

Autor se v ní věnoval čtyřem problémům – problému svobody, rovnosti, spravedlnosti a politického společenství.

V první kapitole se Swift zaměřuje na pojem spravedlnosti, bytostně spjatý s adjektivem sociální. V této části srovnává na jedné straně koncepcce Johna Rawlse, na straně odpůrců, známých klasických liberálů F. A. Hayeka a R. Nozicka.

Ve druhé části, věnované svobodě, rozšiřuje Swift klasické Berlinovo pojetí negativní a pozitivní svobody (které však i přes autorův kritický náhled stále neztrácí své kouzlo) o tři další párové protiklady pojetí svobody – svoboda jako politická participace/svoboda od politiky, účinná/formální svoboda a svoboda jako autonomie/svoboda nezasahování.

Předposlední partie textu se snaží rozšifrovat mnoha mýty opředený pojem rovnosti a v části poslední se dostáváme zřejmě k nejnovějšímu, ne tolik známému sporu komunitaristů s liberály (spor dobro vs. právo), bytostně spjatého mj. s ožehavou otázkou problematiky skupinových práv.

Stodevadesátistránková publikace, jejíž zevrubnou recenzi z pera brněnského politologa O. Císaře jsme mohli nedávno najít například v časopise Revue Politika, představuje poměrně přehledný souhrn základních otázek moderní politické filosofie, a tudíž základních pilířů praktické politiky.

Pro čtenáře tohoto časopisu lze doporučit zejména kapitolu týkající se svobody, která představuje nejen opakování základních liberálních pouček Hayekových, ale také filosofický pohled, vedoucí k identifikaci nebezpečí, plynoucího z konceptu pozitivní svobody.